

BESLUITVORMINGSNOTITIE

Bestuursoverdracht

Praktijkscholen Hoorn, Stede Broec

-

Stichting Leerzaam

6 november 2013
Stuurgroep

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding & proces	3
1.2	Kennismaking	3
1.3	Status besluitvormingsnotitie	4
2.	Aanleiding voor bestuursoverdracht	6
2.1	Fusie-effectrapportage	6
3.	Synergie, strategie en signatuur	11
3.1	Kansen en bedreigingen van ontwikkelingen binnen het werkveld	11
3.2	Synergie-effecten van de bestuursoverdracht	13
3.3.	Signatuur	14
4.	Personeel	17
4.1	Vergelijking personeelsbeleid	17
4.2	Bovenschoolse functies	19
4.3	Kansen als gevolg van de bestuursoverdracht	19
4.4	Gevolgen voor het personeel van de bestuursoverdracht	20
5.	Financiën	21
5.1	Financiële kengetallen	21
5.2	Meerjarenbegroting	22
5.3	Toekomstige risico's	22
6.	Organisatie	24
6.1	Wijze van fuseren	24
6.2	Scheiding bestuur en toezicht	24
6.3	Inrichting managementstructuur	26
6.4	Concept statuten	27
6.5	Inrichting medezeggenschap	28
7.	Vervolproces	29
7.1	Tijdpad en activiteiten bestuursoverdracht	29
Bijlage 1	Notitie: Bestuurlijke ontvlechting PRO scholen.	31
Bijlage 2	Concept statuten	34

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & proces

In december 2012 hebben de besturen van de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland en de Stichting Leerzaam i.o. een intentieverklaring ondertekend waarbij zij zijn overeengekomen dat zij een gezamenlijk onderzoek zullen starten naar de mogelijkheden, kansen en bedreigingen ten aanzien van de personele, organisatorische, financiële, onderwijsinhoudelijke en strategische aspecten en consequenties van een bestuurlijke overdracht van de praktijkscholen in Hoorn en Stede Broec aan de Stichting Leerzaam. De directe aanleiding om dit onderzoek te starten is invoering van de Wet Passend Onderwijs. De beide praktijkscholen vallen nu onder het bevoegd gezag van de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland. Als gevolg van deze wet ontstaat er een nieuw samenwerkingsverband voor het voortgezet onderwijs. Bij de inrichting van dit nieuwe samenwerkingsverband wordt het niet langer wenselijk geacht dat het samenwerkingsverband de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor de praktijkscholen. Daarom is er vanuit het huidige samenwerkingsverband een oriëntatie gestart naar de mogelijkheden van een bestuurlijke overdracht van de beide praktijkscholen. Uit deze oriëntatie is een bestuursoverdracht aan de Stichting Leerzaam naar voren gekomen als meest wenselijk scenario.

Na het aangaan van de intentieverklaring door de besturen is een stuurgroep ingericht bestaande uit 2 bestuursleden en 3 directieleden vanuit de beide stichtingen onder leiding van een extern procesbegeleider. Deze stuurgroep heeft een drietal projectgroepen aan het werk gezet op basis van een van te voren vastgestelde opdracht. Dit zijn de projectgroep Synergie, Strategie en Signatuur, de projectgroep Personeel en de projectgroep Financiën. Qua inhoud heeft de stuurgroep zichzelf met name gebogen over de inrichting van de nieuwe organisatie. De projectgroepen hebben gerapporteerd aan de stuurgroep. De weerslag van deze rapportages is opgenomen in dit besluitvormingsdocument.

1.2 Kennismaking

De Stichting Leerzaam is het bevoegd gezag van een drietal scholen:

- De Piramide te Hoorn, een school voor speciaal basisonderwijs met op 1 oktober 2013 186 leerlingen
- De Eenhoorn te Hoorn, een school voor speciaal onderwijs, te weten voor zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte leerlingen met op 1 oktober 2013 95 leerlingen (waarvan meervoudig gehandicapt 12 en zeer moeilijk lerend 83).
- De Stormvogel te Hoorn, een school voor voortgezet speciaal onderwijs te weten voor zeer moeilijk lerende kinderen en meervoudig gehandicapte leerlingen met op 1 oktober 2013 187 leerlingen (waarvan meervoudig gehandicapt 37 en zeer moeilijk lerend 150).

Daarnaast beschikt de Stichting Leerzaam over een Centrum voor Passend Onderwijs ZO van waaruit activiteiten worden verricht op het terrein van ambulante begeleiding, personele dienstverlening en scholing op maat.

De scholen van de Stichting Leerzaam zijn allemaal openbaar.

De Piramide valt qua regelgeving onder de Wet op het Primair Onderwijs en De Eenhoorn en De Stormvogel onder de Wet op de Expertisecentra. De Eenhoorn en De Stormvogel worden bekostigd via één brinnummer. Personeel is aangesteld op basis van de CAO PO.

De Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland is het bevoegd gezag van twee praktijkscholen:

- De Praktijkschool Hoorn met op 1 oktober 2013 283 leerlingen
- De Praktijkschool Stede Broec met op 1 oktober 2013 173 leerlingen

De beide praktijkscholen hebben een algemeen bijzondere grondslag. De praktijkscholen vallen qua regelgeving onder de Wet op het Voortgezet Onderwijs en het personeel is benoemd op basis van de CAO VO.

1.3 Status besluitvormingsnotitie

Op basis van het onderzoek dat is uitgevoerd komt de stuurgroep tot de conclusie:

- dat een bestuurlijk samengaan tussen de Stichting Leerzaam en de praktijkscholen in Hoorn en Stede Broec voldoende meerwaarde biedt voor de betrokken scholen, het daarin te verzorgen onderwijs en de te verzorgen dienstverlening;
- dat er geen bijzondere risico's zijn die de bedrijfsvoering van de scholen in gevaar brengt na de bestuurlijke overdracht van de praktijkscholen, en
- dat er geen andere onoverkomelijke belemmeringen zijn geconstateerd die een bestuurlijk samengaan in de weg staan.

Daarnaast constateert de stuurgroep dat de overleggen in zowel de stuurgroep als de projectgroepen op een dusdanig constructieve en open wijze zijn gevoerd dat dit beide partners veel vertrouwen geeft in een succesvolle samenwerking in de toekomst.

Besturen

Op basis van de conclusies in deze notitie stelt de stuurgroep de besturen van de beide stichtingen voor om een voorgenomen besluit te nemen, inhoudende:

- bestuur Stichting Leerzaam: de grondslag van de scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam per 1 augustus 2014 te wijzigen van openbaar naar algemeen bijzonder;
- de statuten van de Stichting Leerzaam per 1 augustus 2014 te wijzigen overeenkomstig het voorstel opgenomen in deze notitie;
- het bevoegd gezag van de praktijkscholen te Hoorn en Stede Broec per 1 augustus 2014 over te dragen van de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland naar de Stichting Leerzaam;
- de stuurgroep mandaat te verlenen om binnen de kaders van deze besluitvormingsnotitie zorg te dragen voor de afwikkeling van de bestuursoverdracht en de verdere inrichting van de organisatie, waaronder het opstellen van het managementstatuut, de reglementen aangaande de medezeggenschap en de bemensing van organen van de stichting;

Gemeenteraden

Op basis van de conclusies in deze notitie wordt de gemeenteraden van Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland Medemblik, Opmeer en Stede Broec op grond van artikel 27 van de statuten van de Stichting Leerzaam gevraagd goedkeuring te verlenen aan de wijziging van de statuten van de Stichting Leerzaam overeenkomstig het voorstel opgenomen in deze notitie, waaronder in het bijzonder de wijziging van de grondslag van de scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam van openbaar naar algemeen bijzonder, de beëindiging van de toezichthoudende rol van de gemeenteraden en de uitbreiding van de werkzaamheden van de Stichting Leerzaam met praktijkonderwijs.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraden

Op basis van de conclusies in deze notitie en het op basis daarvan genomen voorgenomen besluit hebben de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden de volgende formele bevoegdheden ten aanzien van de voorgenomen besluiten opgenomen in deze besluitvormingsnotitie:

- Instemmingsrecht ten aanzien van de overdracht van de school/scholen, waaronder begrepen de fusie-effectrapportage.
- Adviesrecht ten aanzien van de het beleid met betrekking tot de organisatie van de Stichting en de taakverdeling binnen de directie.
- Instemmingsrecht ten aanzien van de verandering van de grondslag van de school (Stichting Leerzaam).

De besturen wordt door de stuurgroep voorgesteld de hierboven weergegeven voorgenomen besluiten overeenkomstig de hier genoemde bevoegdheden ter instemming en advies voor te leggen aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van de respectievelijke stichtingen.

2. Aanleiding voor bestuursoverdracht

2.1 Fusie-effectrapportage

Met ingang van 1 oktober 2011 is in het onderwijs de fusietoets van toepassing. Deze fusietoets is in artikel 64 e.v. van de WPO, artikel 66 e.v. WEC en artikel 53d e.v. WVO opgenomen. Voor een bestuursoverdracht van praktijkscholen is de fusietoets blijkens de Toelichting op de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs niet van toepassing.

Hoewel er dus geen toetsplicht is van de zijde van de Minister, dient wel een fusie-effectrapportage te worden opgesteld. Artikel 10 sub h van de Wet Medezeggenschap op scholen bepaalt namelijk dat het voorstel tot instemming van de GMR betreffende de overdracht van scholen geschiedt op basis van de fusie-effectrapportage. Voor de fusie-effectrapportage is een standaard formulier ontwikkeld met vragen op de diverse thema's.

Deze vragen en de antwoorden daarop van de stuurgroep zijn hieronder weergegeven, waarmee deze notitie tevens geldt als fusie-effectrapportage.

1. Motieven voor de fusie

Wat zijn de redenen en noodzaak voor de fusie?

De directe aanleiding van de voorgenomen bestuursoverdracht is de invoering van de Wet Passend Onderwijs en in relatie daarmee de afbouw van de huidige samenwerkingsverbanden. Het handhaven van de huidige situatie zou betekenen dat de praktijkscholen aangestuurd blijven worden door een samenwerkingsverband dat om die reden dan ook in stand blijft, ervan uitgaande dat de schoolbesturen die het samenwerkingsverband vormen, daartoe bereid blijven. Als gevolg daarvan wordt het "eigenaarschap" van de belangen van het praktijkonderwijs niet is belegd bij één partij. Het management van de praktijkscholen kan daarnaast in dat geval ook geen beroep doen op een eigen bovenschoolse organisatie. Door een overdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam ligt het "eigenaarschap" van de belangen van de praktijkscholen in één hand, zodat het mogelijk is de belangen van het praktijkonderwijs optimaal te behartigen en er geen sprake is van zogenaamde "dubbele petten" in het bestuur, aangezien men zowel bestuurder is van een VO-school als deel uitmaakt van het bestuur van de praktijkschool. Er kan daarbij neen situatie ontstaan dat men meerder (tegengestelde) belangen moet dienen. Denk in dit geval bijvoorbeeld aan de besluitvorming rondom de inzet van ondersteuningsmiddelen.

Het motief van beide besturen voor de bestuursoverdracht moet echter toch vooral worden gezocht in de synergievoordelen die in de ogen van de stuurgroep kunnen worden behaald door de bestuursoverdracht. De samenvoeging biedt duidelijk een meerwaarde ten opzichte van slechts de optelling van de afzonderlijke scholen. Deze synergievoordelen zijn weergegeven in hoofdstuk 3, waar hier korthedshalve naar wordt verwezen.

Wat zijn de alternatieven voor fusie en zijn deze door het bestuur onderzocht?

Ja, deze alternatieven zijn onderzocht door een commissie vanuit de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland, nog voor het aangaan van de intentieverklaring tussen beide besturen (zie de rapportage van het onderzoek dat in dat verband is uitgevoerd en is opgenomen in bijlage 1). Daarbij zijn de volgende alternatieven onderzocht:

- handhaven huidige situatie;
- bestuurlijk onderdak van de praktijkscholen bij het Clusius College;

- bestuurlijk onderdak van de praktijkscholen bij de Stichting Leerzaam;
- een nieuw op te richten zelfstandig bestuur.

Voor wat betreft het handhaven van de huidige situatie wordt verwezen naar de vorige vraag.

Het belangrijkste argument om niet te kiezen voor een nieuw op te richten zelfstandig bestuur is het gegeven dat er dan in het geheel nog geen bovenschoolse apparaat en expertise is, en dat alles van de grond af aan opgebouwd moet worden, inclusief een nieuw te werven bestuur. Daarnaast zullen in dat geval de synergievoordelen van de samenwerking met de Stichting Leerzaam ook niet behaald worden.

Voor wat betreft de keuze tussen het Clusius College en de Stichting Leerzaam is van doorslaggevend betekenis geweest het gegeven dat er ook bij het Clusius College sprake kan zijn het dienen van meerdere belangen bijvoorbeeld bij de inzet van ondersteuningsmiddelen tussen VO en praktijkonderwijs, de grootte van de organisatie en het gewicht dat de praktijkscholen in dat verband in de organisatie kunnen leggen en de omvang van de overhead, die bij de Stichting Leerzaam in relatie tot het Clusius College heel beperkt van omvang is.

Kijkend naar alle elementen die in de oriëntatie zijn betrokken: belangen praktijkonderwijs, bovenschoolse expertise, verwantschap, CAO, denominatie, positie in de organisatie, overhead en de financiële positie, komt het onderbrengen van de praktijkscholen bij de Stichting Leerzaam als meest wenselijk naar voren.

2. Tijdsbestek fusieproces

Wat is de beoogde fusiedatum?

De beoogde fusiedatum is 1 augustus 2014.

Over welke periode strekt de fusie zich uit?

Het proces van oriëntatie is aangevangen in 2012 en eind 2012 is de intentieverklaring ondertekend. Beoogd is per 1 augustus 2014 de statuten van de Stichting Leerzaam te wijzigen, de grondslag van de scholen van de Stichting Leerzaam aan te passen van openbaar naar algemeen bijzonder en gelijktijdig de bestuursoverdracht te realiseren van de praktijkscholen. Voor de datum van 1 augustus 2014 is gekozen, aangezien 1 augustus de enige datum is dat de grondslag van een school kan worden gewijzigd. Deze grondslagwijziging is voorwaardelijk voor het kunnen realiseren van de bestuursoverdracht. De oplevering van de onderhavige besluitvormingsnotitie is begin november, daarna kan het besluitvormingstraject worden opgestart in de besturen, GMR-en en de gemeenteraden en kan tijdig het verzoek bij de Minister worden gedaan voor wijziging van de denominatie van de scholen.

3. Doelen en effecten

Wat wil het bestuur bereiken met de fusie?

Het bestuurlijk onderbrengen van de praktijkscholen in Hoorn en Stede Broec binnen de Stichting Leerzaam.

Welke gekwantificeerde doelen zijn er?

- Het waarborgen van de continuïteit van alle scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam;

- Het waarborgen van de eigenheid van alle scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam;
- Het versterken van de expertisefunctie van de stichting;
- Het versterken van de positie ten opzichte van de partners in het veld en in het bijzonder in de samenwerkingsverbanden waarin wordt geparticipeerd;
- Het zorg dragen voor een gezonde bedrijfsvoering en zoveel mogelijk behoud van werkgelegenheid.

Welke effecten verwacht het bestuur door de voorgenomen fusie op het instellingsklimaat, de betrokkenheid van deelnemers bij de instelling en de betrokkenheid van het personeel bij de instelling?

Het gaat in deze allereerst om een bestuursoverdracht en niet om een instellingenfusie. Het aantal scholen, hun spreiding, de schoolsoorten en de onderwijskundige identiteit van de scholen worden als gevolg van deze overdracht niet gewijzigd. Ook de organisatiestructuur op de scholen ondervindt als gevolg van deze bestuursoverdracht geen wijzigingen. Voor wat betreft de inrichting van de gefuseerde organisatie en de verdeling van bevoegdheden is uitgegaan van het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel. Daarbij worden bevoegdheden niet "hoger" in de organisatie belegd indien zij op "lager" niveau kunnen worden afgehandeld. Dit betekent dus dat binnen de op bestuursniveau vastgestelde kaders er een grote mate van autonomie blijft bestaan op het schoolniveau. Daarnaast kan geconstateerd worden dat met de bestuursoverdracht van de praktijkscholen aan de Stichting Leerzaam er een relatief kleine organisatie blijft bestaan waar korte lijnen mogelijk zijn tussen de verschillende gremia, zodat de betrokkenheid van de deelnemers, hun ouders en het personeel naar verwachting groot zal blijven.

4. Effecten van de fusie op diversiteit

Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variëteit van het onderwijsaanbod blijft bestaan of zelfs groter wordt door de fusie? Diversiteit op het niveau van onderwijsinstellingen. Diversiteit op het niveau van vestigingen; "interne keuzevrijheid": de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid. Wat zijn de verwachte effecten op de onderwijskundige diversiteit?

Het gaat in deze om een bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam en niet om een instellingenfusie. Het aantal scholen, hun spreiding, de schoolsoorten en de onderwijskundige identiteit van de scholen worden als gevolg van deze overdracht niet gewijzigd. De variëteit van het onderwijsaanbod blijft dan ook volledig in tact.

Wat zijn de verwachte effecten op de bestuurlijke diversiteit? Wat zijn de verwachte effecten op het niveau van: schoolsoort, sector, afdeling, vestiging denominatie, vestiging pedagogisch, didactische aanpak?

Het gaat in deze om een bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam en niet om een instellingenfusie. De huidige keuzevrijheid ondervindt dan ook geen wijziging. Daarbij komt dat de Stichting Leerzaam andere schoolsoorten heeft dan praktijkonderwijs te weten SBO, SO en VSO. Dit betekent dat de "macht"/"dominantie" van de Stichting Leerzaam binnen één van de schoolsoorten in de regio niet wijzigt laat staan toeneemt als gevolg van de bestuursoverdracht.

5. Effecten op keuzevrijheid

Hebben leerlingen en hun ouders een reële keuze uit onderwijsinstellingen van een bepaalde richting?

Wat zijn de effecten van de fusie op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en vestigingen van scholen in de gemeenten waarin de huidige leerlingen van die scholen woonachtig zijn?

Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in de betreffende gemeente?

Het gaat in deze om een bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam en niet om een instellingenfusie. De huidige keuzevrijheid ondervindt dan ook geen wijziging. Daarbij komt dat de Stichting Leerzaam andere schoolsoorten heeft dan praktijkonderwijs te weten SBO, SO en VSO. Dit betekent dat de "macht"/"dominantie" van de Stichting Leerzaam binnen één van de schoolsoorten in de regio niet wijzigt dan wel toeneemt als gevolg van de bestuursoverdracht.

Wel verandert de denominatie van de scholen van de Stichting Leerzaam van openbaar naar algemeen bijzonder. De scholen blijven echter algemeen toegankelijk voor alle leerlingen en deze grondslagwijziging heeft geen effect op de inhoud en inrichting van het onderwijsprogramma. In het voedingsgebied van de scholen van de Stichting Leerzaam bevinden zich nog een tweetal scholen voor speciaal basisonderwijs, te weten De Wissel in Hoorn en 't Palet in Grootebroek. De Wissel in Hoorn heeft een oecumenische grondslag. De wijziging van de grondslag van De Piramide in Hoorn, de SBO-school vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam, van openbaar naar algemeen bijzonder heeft in de ogen van de stuurgroep geen effect op de keuzevrijheid van ouders. Er blijft de keuze tussen een algemeen toegankelijke school en een christelijke, in casu oecumenische school. 't Palet in Grootebroek is een algemeen bijzonder school en derhalve ook algemeen toegankelijk. Ook van de wijziging van de grondslag van De Piramide van openbaar naar algemeen bijzonder wordt geen effect verwacht op de keuzevrijheid van ouders, dit gelet op de afstand tussen beide scholen en gelet op het feit dat beide scholen nu ook algemeen toegankelijk zijn en de inrichting en inhoud van het onderwijsprogramma geen wijziging ondergaat als gevolg van de wijziging van de denominatie.

6. De financiële en personele gevolgen van de fusie

Welke financiële kosten en baten treden op, is de continuïteit voldoende gewaarborgd, wat zijn de risico's?

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar het gestelde in Hoofdstuk 5 Financiën.

Welke niet-financiële kosten en baten levert de fusie op?

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar hoofdstuk 3 waarin de synergievoordelen van de bestuursoverdracht zijn weergegeven evenals de eventuele belemmeringen en knelpunten.

7. Effecten op het personeel, de leerlingen

Gevolgen voor voorzieningen?

Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, voor hun motivatie en mogelijkheden voor medezeggenschap?

Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?

Ook in dit verband wordt opgemerkt dat het in deze gaat om een bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam en niet om een instellingenfusie. Het aantal

scholen, hun spreiding, de schoolsoorten en de onderwijskundige identiteit van de scholen worden als gevolg van deze overdracht niet gewijzigd. De betrokkenheid van ouders en leerlingen bij de school ondergaat dan ook geen wijziging. De totale organisatie blijft een relatief kleine organisatie waar korte lijnen mogelijk zijn tussen de verschillende gremia, zodat de betrokkenheid van deelnemers, hun ouders en het personeel groot zal blijven. De praktijkscholen worden nu bestuurd vanuit het samenwerkingsverband en dus door de besturen vanuit het VO. Overdracht naar de Stichting Leerzaam maakt het mogelijk dat ook andere stakeholders, zoals bijvoorbeeld ouders, bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen. Dit kan de betrokkenheid alleen maar vergroten.

Wat betekent de fusie voor arbeidsvoorwaarden, personeelsbeleid en medezeggenschap?

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 Personeel en ten aanzien van de medezeggenschap naar Hoofdstuk 6 Organisatie.

8. Op welke manier worden de fusie gecommuniceerd en geëvalueerd

Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbende betrokken bij het fusieproces?

De leden van de stuurgroep hebben hun eigen achterban met enige regelmaat geïnformeerd over de voortgang van het fusieproces, dit betekent zowel de besturen als de medezeggenschapsorganen. Dit proces zal worden geïntensiveerd in de komende maanden enerzijds in verband met het nu op te starten besluitvormingsproces en anderzijds om nu reeds te kunnen starten met de voorbereiding van de implementatie van de te nemen besluiten.

Daarnaast zal vanuit de Stichting Leerzaam richting het personeel dat nu in dienst is van de stichting, nog afzonderlijk informatie worden verstrekt over de gevolgen van de wijziging van de grondslag van de scholen van openbaar naar algemeen bijzonder en dus de wijziging van de ambtenarenstatus naar die van werknemer naar burgerlijk recht (zie ook Hoofdstuk 5 Personeel).

Wanneer en hoe vindt de evaluatie plaats of de doelen zijn bereikt en welke effecten zijn opgetreden, vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid?

De stuurgroep stelt voor om een eerste evaluatie te laten plaatsvinden een jaar na de bestuursoverdracht. Daarbij wordt voorgesteld deze evaluatie uit te laten voeren door bestuur, directie en GMR en deze uit te voeren aan de hand van de doelstellingen en de synergievoordelen opgenomen in deze notitie.

9. Advies B&W

Hoe luidt het advies van de Burgemeester en Wethouders van de betrokken gemeenten ten aanzien van de fusie?

Dit advies is nog niet aanwezig, echter gelet op de formele rol die de betrokken gemeenteraden hebben ten aanzien van de voorgenomen wijziging van de statuten, komt dit vraagstuk nog uitdrukkelijk aan de orde in het nu lopende besluitvormingsproces.

Daarnaast kan worden opgemerkt dat de betrokken portefeuillehouders reeds zijn geïnformeerd over de voorgenomen wijziging van de grondslag van de scholen van de Stichting Leerzaam en van de voorgenomen bestuursoverdracht van de praktijkscholen. Daarbij zijn door de portefeuillehouders op voorhand geen belemmeringen aangegeven.

3. Synergie, strategie en signatuur

Ten aanzien van de thema's synergie, strategie en signatuur heeft de stuurgroep een projectgroep ingesteld. Deze projectgroep heeft zich gericht op het beschrijven van de motieven van de bestuursoverdracht (zie Hoofdstuk 2), de toegevoegde waarde daarvan, de kansen en bedreigingen voor de toekomstige organisatie in relatie tot een strategische verkenning en tot slot de gevolgen van het samengaan voor de identiteit van de afzonderlijke scholen. Op basis van de werkzaamheden van de projectgroep komt de stuurgroep ten aanzien van bovengenoemde thema's tot de volgende constatering en adviezen.

3.1 Kansen en bedreigingen van ontwikkelingen binnen het werkveld

Het werkveld waarbinnen de scholen van de Stichting Leerzaam en de praktijkscholen zich in begeven is volop in beweging, niet in de laatste plaats door de invoering van het Passend Onderwijs. Deze ontwikkelingen bieden de nieuwe organisatie zowel kansen maar kunnen ook een bedreiging betekenen. Deze kansen en bedreigingen zijn hieronder kort in beeld gebracht en zijn daarmee ingrediënten voor de toekomstige strategische beleidsontwikkeling van de Stichting Leerzaam inclusief het praktijkonderwijs.

Wat komt erop ons af?	Kansen	Bedreigingen
Passend onderwijs	<p>Intensivering van de samenwerking met VSO en VMBO (positie in de managementraad en in het samenwerkingsverband).</p> <p>Vooraf samenwerking met praktijkonderwijs intensiveren, gebruik maken van elkaars expertise.</p> <p>Passende deeltijd arrangementen voor beide partijen "Verbreed denken".</p>	<p>Stijging van het leerlingaantal (Gevolg: lagere bekostiging per leerling). NB. Verdwijning indicatiestelling.</p> <p><u>Daling van het leerlingaantal</u> Leerplichtige leeftijd t/m 16 jaar, geen kwalificatie eis (is nu ook al).</p> <p>Meer opvang van doelgroepleerlingen binnen het reguliere VO.</p>
	<p>Afgeslankt Orthopedagogisch en Didactisch Centrum (OPDC), dat hiermee zijn expertisefunctie verliest. Analooq aan de ontwikkeling van het Centrum voor Passend Onderwijs in het PO kunnen de praktijkscholen en het VSO deze functie gaan vervullen en ontwikkelen t.b.v. het reguliere VO.</p>	<p>Doordat de determinatiefunctie verdwijnt kan de problematiek op de praktijkscholen verdichten. Meer gedragsproblemen binnen de doelgroep. Dit vraagt anticiperen in het scholingsbeleid.</p>

Wat komt er op ons af?	Kansen	Bedreigingen
Taal/rekenen – de invoering (druk) van de referentieniveaus.	<p>Verrijking van het programma door de uitdaging te streven naar...</p> <p>Opbrengstgericht werken middels invoering van onderwijsarrangementen en uitstroomprofielen.</p> <p>Herbezinning op de kernopdracht van de scholen.</p>	<p>Risico's op extra faalervaringen van leerlingen. Gevolgen voor gedrag en belastbaarheid van teams. Meer nascholingskosten.</p> <p>Leerlingen niet onder-/overschatten.</p> <p>Theoretische gerichtheid zet druk op het ontwikkelen van (praktische) vaardigheden en competenties.</p>
Doorlopende leerlijnen en leerroutes	Afgestemde leerroutes voor (V)SO ZMLK en SBO door nauwe aansluiting te vinden bij leerroutes en leerstofaanbod praktijkonderwijs.	Unieke samenwerking maakt partners argwanend.
MBO – entree-opleidingen (verhoging toelatingseis MBO)	<p>Herbezinning op de opdracht van het praktijkonderwijs.</p> <p>Duidelijk routes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Via MBO. Maar richting arbeid (Arbeidsmarkt Gekwalificeerd Assistent (AKA) en Niveau2) Samenwerking met MBO gewenst, gericht op uitstroom naar arbeid. 2. Arbeidsgericht onderwijs (interne stage, Arbeids Trainings Centrum (ATC), stage) 3. Begeleiding op de werkplek (coach de werkgever). 	<p>Gerichtheid op uitstroom op het MBO vervalt. (Richtingloos onderwijs?) Praktijkschool slijt dicht met leerlingen die niet meer in MBO kunnen instromen.</p> <p>Geldt dus ook voor de mogelijkheid voor doelgroep cluster 3 om deel te nemen aan vervolgonderwijs.</p>
Visieontwikkeling	Herbezinning op de opdracht van de school leidt tot aanscherping van de visie. Door deze niet alleen intern te delen maar ook extern, kun je intern de neuzen dezelfde kant op laten staan en extern de verwachtingen van het VO tov de rol van ons onderwijs én van gemeenten en andere partners op elkaar afstemmen.	Naar binnen gericht zijn maakt 'doof' voor de verwachtingen die van buiten komen.

Wat komt er op ons af?	Kansen	Bedreigingen
Participatiewet	Herbezinning op kernopdracht. Taak in arbeidsbemiddeling vergroten. AWBZ bekostiging (bv. Wajong en Uitkering is vele malen duurder dan onderwijs als dagbesteding). WSW verdwijnt per 01-01-2015 (nieuwe kaders zijn nog niet duidelijk). Job-finding en Job-coaching.	School 'slibt' dicht met oudere jongeren, die niet direct plaatsbaar zijn. Cluster 3 leerlingen zullen minder snel plaatsbaar zijn in het vrije bedrijf, meer doorstroom naar dagactiviteitencentrum. Jammer van talenten en mogelijkheden.
Recessie – minder banen	Rol praktijkonderwijs binnen gemeente/regio in job-finding – job-coaching e.d.	School slibt dicht.
Recessie – minder stageplekken	Arbeids Trainings Centrum (ATC) Ondernemen vanuit de organisatie. Arbeidsbemiddeling.	Scholen slibben (praktijkonderwijs en VSO) dicht met leerlingen zonder stageplek. Werkdruk verhogend ivm verdichting.
Recessie – armoede in gezinnen	Commitment bij ouders voor kernopdracht zal toenemen (vanwege kansen op werk).	Ouderbijdrage - Vrijwillig - Schoolfonds/boekengeld - Bijdragen voor het behalen van certificaten e.d.
Een gezin – een plan	Bundeling expertise en zorg 'op school' (ketenpartners). Centrum Jeugd en Gezin (CJG) op locatie, in Commissie van Begeleiding (CvB) of Zorg- en Adviesteam (ZAT).	Kernopdracht van de school/van het onderwijs. Problematiek rond het onderwijs komt het onderwijs binnen.

3.2 Synergie-effecten van de bestuursoverdracht

Kijkend naar de in de vorige paragraaf weergegeven kansen en bedreigingen is de stuurgroep van oordeel dat met een bestuurlijke overdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam er meer mogelijkheden zijn om de kansen te benutten en de bedreigingen op te vangen.

Voor wat betreft de **meerwaarde** van de voorgenomen bestuursoverdracht, kunnen de volgende aspecten worden genoemd.

- De schaalgrootte en de aanwezige expertise maakt de Stichting Leerzaam een aantrekkelijke partner voor de Regionale Opleidingsschool West-Friesland, PABO's, het MBO en het HBO.
- De schaalgrootte en de overlappende opdracht geven verbeterde kansen op herkenbaarheid en positionering naar het bedrijfsleven, gemeentes, zorgaanbieders en hulpverlening.
- De 'verbinding' met een school voor speciaal basisonderwijs zorgt voor gegarandeerde doorlopende leerlijnen of in ieder geval voor de mogelijkheden hiertoe. Er is een kans op minder 'rompslomp' tussen de eigen voorzieningen en dus op vermindering van de bureaucratie.

- Er ontstaat een grotere kans op mobiliteit voor het personeel (andere werkplekken, carrièremogelijkheden en uitdagingen). Dit biedt medewerkers ook meer zekerheid op het behoud van een baan, bijvoorbeeld ingeval van formatiedaling binnen één van de onderwijssoorten die wordt verzorgd door de stichting.
- Professionalisering: kans op persoonlijke groei van personeel door het intern delen van kennis en vaardigheden.
- Schaalgrootte geeft ook kansen op beheersbaarheid van kosten in de aanschaf van materialen/middelen en in het aangaan van onderhoudscontracten.
- Er ontstaan meer mogelijkheden in het organiseren en begeleiden van stagetrajecten. Ook in de voorbereiding op arbeidstoeleiding zijn mogelijkheden. Bijvoorbeeld in het verder benutten van het Arbeids Trainings Centrum.
- Voor leerlingen zijn er (aan-) passender arrangementen te bedenken. Jongeren, die groeien of juist in hun groei stagneren kunnen binnen de organisatie bediend worden. Intern 'overstappen'. Voor het praktijkonderwijs geldt een verblijfsduur eindigend tot 18 jaar. Voor het ZMLK is dat 20. Ook hier zouden mogelijkheden kunnen ontstaan.

In aanvulling daarop kunnen in het kader van het **Passend Onderwijs** nog de volgende aspecten worden genoemd die een meerwaarde kunnen betekenen van een bestuursoverdracht:

- Versterking van de 'poot' arbeidstoeleiding/dagbesteding. Te delen expertise.
- Partnerschap in arbeidstoeleiding voor gemeenten (jobfinding) en UWV (jobcoaching en individuele re-integratieopdrachten). Partnerschap in het kader van ESF.
- Een vergroot vangnet ten behoeve van jongeren met specifieke hulpvragen.
- De schaalgrootte en de aanwezige (o.a. pedagogische en didactische kennis) maakt de Stichting Leerzaam tot een expertisecentrum voor de regio. Uitleen van kennis.
- Er is een kans op één loketfunctie voor een grote doelgroep.
- Er is een toegenomen mogelijkheid om individuele hulpvragen van (tijdelijk) uitvallende leerlingen uit het regulier voortgezet onderwijs te beantwoorden vanwege een 'rijker' aanbod.

Er is ook gekeken naar de eventuele **knelpunten** van een bestuurlijke overdracht. Daarbij kunnen de volgende aspecten worden aangegeven:

- Er bestaat een mogelijkheid dat er teveel een monopoliepositie ontstaat voor wat betreft het bieden van zorg in het voortgezet onderwijs, indien als gevolg van de schaalvergroting (praktijkonderwijs - VSO) het aanbod ten behoeve van het voortgezet onderwijs wordt vergroot.
- Door de schaalgrootte moet wellicht sneller worden overgegaan tot een Europese Aanbesteding.

Daar waar het gaat om het innemen van een monopoliepositie in de regio die mogelijk leidt tot disharmonie is de stuurgroep van oordeel dat dit kan worden voorkomen door de samenwerking op te zoeken met de verschillende partners in het veld. De stuurgroep is dan ook van oordeel dat de genoemde knelpunten, in relatie tot de geconstateerde synergie-effecten, een bestuursoverdracht niet in de weg staan.

3.3 Signatuur

De praktijkscholen vallend onder de Stichting Samenwerkingsverband VO West-Friesland hebben een interzuilare grondslag en zijn daarmee algemeen bijzonder onderwijs. De scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam zijn openbare scholen. Daarmee is de Stichting Samenwerkingsverband VO West-Friesland een stichting ex artikel 49 WVO en de Stichting Leerzaam een stichting ex artikel 48 WPO en 51 WEC. Dit verschil in denominatie heeft betekenis voor verschillende aspecten zoals de rechtspositie van het personeel en de rol van de gemeente. Dit zou ook een gevolg kunnen hebben voor de toegankelijkheid van het onderwijs.

echter uit de statuten van beide stichtingen en uit het daarover gevoerde gesprekken blijkt dat de scholen vallend onder beide besturen kort gezegd algemeen toegankelijk zijn en elke godsdienst en levensovertuiging respecteren.

Een bestuurlijk samengaan tussen een stichting van openbare en bijzondere signatuur is niet zonder meer mogelijk. Kort gezegd zijn er drie mogelijkheden om dit samengaan te realiseren, namelijk door het stichten van een samenwerkingsbestuur ex artikel 17 van de WPO, 28 WEC, 53c WVO, door de bijzondere scholen (praktijkscholen) om te zetten naar openbare scholen dan wel door de openbare scholen (Leerzaam) om te zetten naar bijzondere scholen.

De stuurgroep stelt in dit verband voor om te opteren voor het omzetten van de openbare scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam naar een algemeen bijzondere signatuur. Dit omdat hierover ook reeds is gesproken met de betrokken gemeenten in de aanloop van de verzelfstandiging van de scholen en ter voorkoming van een situatie waarbij er een hybride structuur komt waarbij een gedeelte van de stichting nog onder toezicht staat van de gemeenteraden en een ander gedeelte niet. Daar komt bij dat de algemene toegankelijkheid van de scholen niet ter discussie staat. In dit verband zal binnen de (gefuseerde) Stichting Leerzaam onderwijs worden verzorgd dat bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de volgende kernwaarden: ieder kind is welkom, iedereen is benoembaar, aandacht voor normen en waarden die leven in de Nederlandse samenleving, met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid hiervan, aandacht voor democratische waarden en normen binnen de samenleving met aandacht voor burgerschap en levensbeschouwelijke en godsdienstige waarden en respectvolle omgang ten aanzien van de verscheidenheid binnen de samenleving.

Voor wat betreft de rechtspositie van het personeel geldt dat ook in een samenwerkingsstichting deze rechtspositie zou wijzigen van ambtenaar naar werknemer naar burgerlijk recht, hetgeen dus geen reden is om de wijziging van de denominatie niet door te voeren, nog los van het gegeven dat de materiële gevolgen van deze wijziging beperkt zijn. Zie voor de gevolgen van deze wijziging het gestelde in hoofdstuk 4.

Positie gemeente

Gevolg van de omzetting is uiteraard dat de gemeenteraden hun toezichhoudende rol ten aanzien van het openbaar onderwijs verliezen en er dus een gelijke relatie ontstaat tussen schoolbestuur en gemeenten zoals die er ook is met de andere bijzondere schoolbesturen. De gemeente heeft nu bevoegdheden ten aanzien van onder meer het benoemen van bestuursleden, het vaststellen van de begroting en jaarrekening en het opheffen van scholen.

Reeds bij de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs van de bestuurscommissie naar de Stichting Leerzaam is het openbaar onderwijs vermogensrechtelijk gescheiden van de gemeente. Dit betekent bijvoorbeeld dat de gemeente niet langer automatisch opdraait voor exploitatietekorten of bijvoorbeeld een faillissement. Wel houdt de gemeente toezicht op de continuïteit van het kunnen verzorgen van openbaar onderwijs en het waarborgen van het openbare karakter daarvan. In dit verband kan een gemeente nu ingrijpen ingeval er sprake is van ernstige taakverwaarlozing of handelen in strijd met de wet. In dat geval kan de gemeente weer zelf voorzien in het bestuur of de stichting ontbinden. Door de wijziging van de denominatie van de scholen van openbaar naar algemeen bijzonder betekent dat de gemeente deze mogelijkheid op basis van de wet niet meer heeft.

Echter in dit verband moet ook gewezen worden op de veranderende rol van het Rijk in deze. Sinds de invoering van de Wet Goed Onderwijs – Goed Bestuur in 2010 heeft de Minister van OCW namelijk de mogelijkheid om in te grijpen bij een bestuur ingeval van wanbeheer, zoals ingeval van financieel wanbeleid, ongerechtvaardigde verrijking, onrechtmatig handelen, ernstige verwaarlozen van de zorg, intimidatie of bedreiging. De Minister heeft in dit verband een aanwijzingsbevoegdheid en kan om zijn wil in deze af te dwingen tevens bekostigingssancties opleggen en de bekostiging opheffen mocht er sprake zijn van langdurig tekortschieten in de kwaliteit van het onderwijs.

Een omzetting van openbaar naar algemeen bijzonder is eerst mogelijk per 1 augustus 2014 en dus ook een bestuurlijke fusie waarbij alle scholen die vallen onder het bevoegd gezag van deze stichting, bijzondere scholen zijn, is eerst per die datum mogelijk. Daarbij vindt de omzetting plaats onder een gelijktijdige bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam.

Het verzoek tot omzetting dient te worden gericht aan de Minister van OCW. Conform de WEC (artikel 75) dienen de om te zetten scholen te voldoen aan de stichtingsnorm. Die ligt voor SO-scholen op 60 leerlingen, voor VSO op 42 leerlingen en voor SO/VSO-scholen op 81 leerlingen.

Ten aanzien van het SBO is artikel 88 van de WPO van toepassing. De aanvraag voor een omzetting van openbaar naar bijzonder dient te worden aangevraagd bij de Minister van OCW, en deze aanvraag dient met redenen omkleed te zijn. Anders dan in de WEC wordt geen getalseis gesteld voor het minimum aantal leerlingen.

De aanvraag dient voor 1 april te worden ingediend bij de Minister van OCW.

4. Personeel

Ook ten aanzien van het thema Personeel heeft de stuurgroep een projectgroep ingesteld. De projectgroep personeel heeft zich gericht op het maken van een vergelijking van het binnen de organisaties aanwezig personeelsbeleid en of er mogelijk sprake is van belemmeringen daar waar het gaat om personele aangelegenheden.

Een belangrijk onderscheid tussen beide stichtingen is dat er een verschil is in de rechtspositie van het personeel. De medewerkers in dienst van de Stichting Leerzaam vallen onder de CAO PO en de medewerkers van het Praktijkonderwijs onder de CAO VO. Na de bestuursoverdracht zal dit gegeven niet wijzigen. Dit vraagt natuurlijk wel blijvende aandacht in de toekomst, maar is zeer zeker geen ongebruikelijke en onwerkbaar situatie.

4.1 Vergelijking personeelsbeleid

Hieronder zijn de belangrijkste constatering weergegeven daar waar het gaat om de vergelijking van het personeelsbeleid.

Afvloeiing

De praktijkscholen hanteren gelet op de toepassing van de CAO VO werkgelegenheidsbeleid, de Stichting Leerzaam heeft ontslagbeleid. Ingeval van werkgelegenheidsbeleid kan bij formatieve tekorten slechts worden afgevloeid op basis van een met de vakorganisaties overeengekomen sociaal plan met een looptijd van twee jaar. De kaders van het sociaal plan zijn voor de praktijkscholen vastgelegd in een sociaal statuut, dat is overeengekomen met de GMR, echter niet met de bonden. Gelet op dat laatste gegeven zijn bonden bij het opstellen van het sociaal plan niet bij voorbaat gebonden aan de daarin gemaakte afspraken.

Bij ontslagbeleid wordt er afgevloeid conform de vastgestelde afvloeiingslijst (Last In First Out) waarbij medewerkers een jaar voorafgaande aan hun ontslag in het zogenaamde "risicodragend deel van de formatie" worden geplaatst. Ontslagbeleid is in het voortgezet onderwijs niet mogelijk. De beide systemen kunnen naast elkaar bestaan. De stuurgroep adviseert in de toekomst te streven naar één beleid, en dus gelet op de rechtspositie van het praktijkonderwijs voor het werkgelegenheidsbeleid. Dit met het oog op het feit dat werkgelegenheidsbeleid meer de vrijwilligheid stimuleert en er ook meer ruimte is om rekening te houden met een passende personeelsbezetting. Echter in het licht van de voorliggende bestuursoverdracht stelt de stuurgroep voor vooralsnog de huidige systemen te handhaven en pas na de samenvoeging te starten met het proces om te komen tot één beleid.

Er is ten aanzien van de praktijkscholen geen sprake van een met de centrales overeengekomen sociaal plan. Voor wat betreft de Stichting Leerzaam is er in het schooljaar 2013-2014 geen sprake van rddf-plaatsingen. Dit betekent dat er bij beide stichtingen geen concrete voornemens zijn om personeel op korte termijn te ontslaan op formatieve gronden.

Mobiliteit

De betrokken schoolbesturen hebben op dit moment geen vastgelegd mobiliteitsbeleid (intern of extern). Wel is er vanuit de HR-functies sprake van stimulering. Vanuit de stuurgroep wordt voor de toekomst geadviseerd hier wel beleid op te maken en dan in het bijzonder aandacht te schenken aan de verschillen in rechtspositie tussen de CAO PO en CAO VO die belemmerend zouden kunnen werken daar waar het gaat om mobiliteit.

Gesprekkencyclus

Beide stichtingen kennen beleid op dit punt. Bij de Stichting Leerzaam is men in het schooljaar 2012-2013 met functioneringsgesprekken gestart op basis van een nieuw beleidsstuk.

De praktijkscholen werken reeds enige tijd met een vaste cyclus van drie jaar en daarbij wordt gebruik gemaakt van Keiwijzer. Dit is een 360-graden feedback-instrument voor alle geledingen. Met behulp van het zeer uitgebreide feedbackrapport en coaching door een gecertificeerde Keiwijzercoach. Het werken met dit systeem vraagt een investering in tijd van de medewerkers en ook in enige mate in geld. Het is een heel professioneel systeem, dat echt meerwaarde heeft, zeker voor collega's die openstaan voor reflectie.

Voorgesteld wordt de gesprekkencycli en de gebruikte methode vanuit de huidige ervaringen op elkaar af te stemmen en op termijn naar één beleid te gaan voor de totale organisatie.

Tertiaire arbeidsvoorwaarden

Daar waar het gaat om voorwaarden die uitstijgen boven de van toepassing zijnde CAO's kunnen de volgende zaken worden genoemd.

Bij beide besturen wordt de werkkostenregeling toegepast op de fiets, uitruil woon- werkverkeer en dienstreizen.

Binnen de praktijkscholen is ruimte voor incidentele en (semi)structurele beloningsdifferentiatie. Hiervoor wordt 0,5% van de loonsom gereserveerd en deze is in principe voor iedereen van toepassing en wordt toegekend via een transparant systeem. Verder is een structurele toelage voor teamleiders en directieleden ter hoogte van het verschil tussen schaal 11/12 respectievelijk schaal 12/13. Bij de Stichting Leerzaam ontvangt een IB-er een toelage voor het verschil tussen schaal LB en LC en is er een directietoelage voor adjuncten van € 298,- bruto naar rato van de betrekkingssomvang.

Ziekteverzuimbeleid/arbodienst

De praktijkscholen hebben een contract met arbodienst Tredin. Tredin werkt met een vaste arbeidsdeskundige in de eerste lijn en een bedrijfsarts in de tweede lijn. De praktijkscholen zijn tevreden over de dienstverlening door Tredin, zeker omdat je ook gedwongen wordt door de werkwijze om alle noodzakelijke stappen in het kader van poortwachter te zetten.

De Stichting Leerzaam werkt met Arbodienst 365. Deze arbodienst werkt met een vaste bedrijfsarts in de eerste lijn.

Binnen Leerzaam is het ziekteverzuimbeleid beschreven. Bij de praktijkscholen is dit niet het geval. Wel zijn er preventiemedewerkers aangesteld en zijn hun taken beschreven.

De stuurgroep beveelt aan te komen tot één gezamenlijk beleid ten aanzien van de ziekteverzuimaanpak, en de rol van de arbodienst daarin. Op basis van dat beleid kan vervolgens een keuze voor één gezamenlijke arbodienst worden gemaakt voor de gehele organisatie.

Personeels- en salarisadministratie

De personeels- en salarisadministratie bij de praktijkscholen wordt verzorgd door het Atlascollege en de dienstverlening geschiedt met RAET.

Voor de Stichting Leerzaam wordt dit verzorgd door administratiekantoor Groenendijk administratie, ook met RAET.

Voorgesteld wordt er naar te streven om met ingang van de beoogde bestuursoverdracht te kunnen werken met één administratiekantoor.

4.2 Bovenschoolse functies

Door de werkgroep personeel is ook een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van het bovenschools apparaat. Dit geeft het volgende beeld.

Functie	Inschaling	Werktijdfactor
Stichting Leerzaam		
Alg. Directeur	DD	1,0000
Beleidsmedewerker pers./fin.	10	0,6000
Functionaris P&O	8	0,5258
Functionaris P&O	8	0,5000
Medewerker financiën	7	0,6510
Administratief medewerker	4	0,6955
Totaal		2,9723
Praktijkscholen		
Vervanging algemeen directeur	13	0,5000
Beleidsmedewerker alg./fin.	9	0,7800
Staffunctionaris P&O	10	0,7000
Systeem- en netwerkbeheer	8	0,6000
Systeem- en netwerkbeheer	8	1,0000
Appl. beheerder	9	0,1583
Totaal		3,2383

Bij de Stichting Leerzaam worden de bovenschoolse kosten gefinancierd vanuit de bekostiging van de scholen. De scholen doen daarvoor een afdracht, welke vooraf is vastgesteld en opgenomen in de begroting. Bij de praktijkscholen worden de bovenschoolse kosten rechtstreeks doorberekend aan de beide praktijkscholen volgens een vaste verdeelsleutel.

Naast bovengenoemde bovenschoolse functies zijn er bij de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland nog een viertal personeelsleden aangesteld ten laste van het zorgbudget. Het gaat daarbij om de zorgcoördinator, coördinator samenwerkingsverband, directie secretaresse en een GZ-psycholoog. In totaal om 2,45 FTE. Zij verrichten werkzaamheden ten behoeve van het samenwerkingsverband en dus niet specifiek voor de praktijkscholen. De stuurgroep stelt dan ook voor dat deze werknemers gelet op dat gegeven niet mee overgaan in de voorgenomen bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam.

In de komende periode zal de stuurgroep onder meer zorg dragen voor het maken van een voorstel voor de inrichting van het bovenschools stafbureau/centraal bureau, uitgaande van het gegeven dat bovenstaande functies mee overgaan in het kader van de bestuursoverdracht (met uitzondering van de functie van vervanging algemeen directeur).

De overige OOP-functies en directiefuncties worden allemaal op schoolniveau ingezet en drukken ook op de begrotingen van de scholen. Dit zal worden gecontinueerd na de bestuursoverdracht.

4.3 Kansen als gevolg van de bestuursoverdracht

De stuurgroep ziet de volgende kansen voor het personeel als gevolg van de bestuursoverdracht:

- Er ontstaat een grotere kans op mobiliteit/loopbaanmogelijkheden voor het personeel (andere werkplekken, carrièremogelijkheden en uitdagingen). Dit biedt medewerkers ook

- meer zekerheid op het behoud van een baan, bijvoorbeeld ingeval van formatiedaling binnen één van de onderwijssoorten die wordt verzorgd door de stichting.
- Professionalisering: kans op persoonlijke groei van personeel door het intern delen van kennis en vaardigheden.
  - Vergroting beleidsvoerend vermogen van de stichting door de bundeling van expertise.
  - Mogelijkheid tot specialisatie binnen de bovenscholse staf/bovenschools bureau.

4.4 Gevolgen voor het personeel van de bestuursoverdracht

De primaire arbeidsvoorwaarden van alle personeelsleden zoals die zijn geregeld in de akte van aanstelling, akte van benoeming, de CAO PO, de CAO VO, het Kaderbesluit rechtspositie PO, e.d. ondergaan geen wijziging als gevolg van de bestuursoverdracht van de praktijkscholen naar de Stichting Leerzaam.

Conform artikel 50 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs waarin de bestuursoverdracht is geregeld wordt het personeel in gelijke betrekking benoemd met ingang van de datum van overdracht. De rechtspositie van de personeelsleden van de praktijkschool wijzigt dus niet als gevolg van de bestuursoverdracht naar de Stichting Leerzaam.

Wijziging grondslag

Dit geldt echter niet voor de wijziging van de grondslag van de scholen vallend onder het bevoegd gezag van de Stichting Leerzaam. Het personeel van de openbare scholen verliest door omzetting naar algemeen bijzonder onderwijs de status van ambtenaar. De gevolgen van de overstap van ambtenaar naar werknemer zijn overigens beperkt. Behoudens de omzetting van de aanstelling in een arbeidsovereenkomst, kan het personeel bij een mogelijk arbeidsconflict geen beroep meer doen op de bestuursrechter, maar dient het een procedure te starten bij respectievelijk een commissie van beroep of de kantonrechter. De materiële arbeidsvoorwaarden (salaris, pensioenrechten, toepassing CAO's) veranderen daarentegen niet.

Ambtenaar:

- wordt aangesteld via een eenzijdige rechtshandeling door de overheid in een zogenaamd aanstellingsbesluit;
- ontslag vindt plaats via een ontslagbesluit, met inachtneming van de opzegtermijn. Tegen rechtspositionele besluiten in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht kan een medewerker in bezwaar bij het bestuur, in beroep bij de rechtbank sector bestuursrechtspraak en uiteindelijk in hoger beroep bij de Centrale Raad van Beroep. Procederen tegen een ontslagbesluit kan leiden tot vernietiging van het ontslagbesluit en eventueel ook de toekenning van een schadevergoeding.

Werknemer:

- de werknemer sluit met de werkgever een arbeidsovereenkomst volgens het Burgerlijk Wetboek; er wordt daarmee een tweezijdige arbeidsovereenkomst gesloten;
- de arbeidsovereenkomst kan eindigen door opzegging, bij wederzijds goedvinden of door ontbinding via de kantonrechter. Wanneer de werknemer het niet eens is met de opzegging kan hij zich wenden tot de Commissie van Beroep. Voorts kan de werknemer bij de kantonrechter een procedure tot kennelijk onredelijk ontslag starten en daarbij een schadevergoeding eisen.

5. Financiën

Op het terrein van het onderzoek naar de financiële positie van beide stichtingen is een projectgroep Financiën ingesteld. Belangrijkste opdracht van deze projectgroep was het zorg dragen voor de uitvoering van een due-diligence onderzoek waarbij de huidige financiële positie van de schoolbesturen in kaart is gebracht en de risico's op verschillende deelgebieden zijn weergegeven.

Het onderzoek is uitgevoerd door Deloitte in samenwerking met de projectgroep Financiën. De resultaten van dit onderzoek, door Deloitte omschreven als een "rapportage inzake beperkt high-level financieel onderzoek" zijn vastgelegd in een afzonderlijke rapportage. Hieronder zijn de belangrijkste conclusies opgenomen.

5.1 Financiële kengetallen

In de analyse van de financiële kengetallen is voor wat betreft de Stichting Samenwerkingsverband VO West-Friesland rekening gehouden met de cijfers voor de gehele stichting met uitzondering van het resultaat dat alleen mee is genomen zover dat betrekking heeft op de praktijkscholen.

De analyse van de jaarrekeningen levert de volgende kengetallen op.

Liquiditeitsconcentratio (verhouding eigen vermogen op balansdag en lopende schulden)	2011	2012
Praktijkscholen	3,56	3,49
Stichting Leerzaam	1,8	2,0
Bovengrens liquiditeit	1,5	1,5
Ondergrens liquiditeit	0,5	0,5

Solvabiliteit 1 (verhouding eigen vermogen op balansdag)	2011	2012
Praktijkscholen	62%	59%
Stichting Leerzaam	45%	46%
Ondergrens	20%	20%

Solvabiliteit 2 (verhouding eigen vermogen op balansdag op het balanssticht)	2011	2012
Praktijkscholen	80%	78%
Stichting Leerzaam	64%	67%
Ondergrens liquiditeit	30%	30%

Uit bovenstaande kengetallen kan geconstateerd worden dat deze kengetallen zich ruim boven de geldende signaleringsgrenzen bevinden zoals het Ministerie van OCW die hanteert.

Exploitatieresultaat	2011	2012
Praktijkscholen	-/- 64.000	177.000
Stichting Leerzaam	175.225	155.132

Deze resultaten zijn behaald met een omzet (de ontvangen baten) voor de Stichting Leerzaam van 7,2 miljoen en voor de praktijkscholen met een omzet van 6,5 miljoen in 2012.

Kapitalisatiefactor (verhouding tussen inkoopkosten en het bedrag van de begroting en kapitaal)	Kapitalisatiefactor	Bufferfunctie
Praktijkscholen	80%	78%
Stichting Leerzaam	64%	67%
Signaleringsfunctie	5%	5%

Ook de kapitalisatiefactor en de bufferfunctie bevinden zich ruim boven de signaleringgrenzen. Wel moet aangetekend worden dat zowel de Stichting Leerzaam (€ 137.000,-) als de praktijkscholen (€ 194.000,-) voor 2013 een tekort begroten, waardoor de kapitalisatiefactor van beide besturen zal afnemen met ongeveer 5%. Het gaat overigens om bewuste tekorten aangezien is gekozen voor een meer beleidsrijke begroting. Het eigen vermogen van de Stichting Leerzaam bedraagt € 1,3 miljoen en voor de Stichting Samenwerkingsverband VO West-Friesland € 3,3 miljoen. Beide beschikken dan ook over een belangrijke buffer om toekomstige risico's te kunnen afdekken.

5.2 Meerjarenbegroting

Op basis van de bovengenoemde kengetallen kan op hoofdlijnen worden geconstateerd dat beide besturen in financieel opzicht hoger scoren dan de normen van OCW. Echter voor een goede beoordeling van de vermogenspositie dienen ook de risico's te worden beoordeeld die de stichtingen lopen. Voor het inzichtelijk maken van deze risico's is het absoluut noodzakelijk dat beide stichtingen beschikken over een goede meerjarenbegroting met daarin opgenomen een risicoparagraaf. Deze meerjarenbegrotingen zijn op dit moment nog niet aanwezig.

De beide besturen vertegenwoordigd in de stuurgroep hebben afgesproken dat zij voor het kalenderjaar 2014 e.v. zorg zullen dragen voor het opstellen van een meerjarenbegroting inclusief een risicoparagraaf. Probleem in dat verband is overigens het voorspellen van de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen van de scholen. Binnen de onderwijssoorten van de beide besturen is dit uitermate moeilijk, zeker in het licht van de invoering van het Passend Onderwijs. Dit geldt overigens ook voor de voorspelling van de geldstromen in het licht van de invoering van het Passend Onderwijs, aangezien een belangrijk deel daarvan afhankelijk is van de te voeren overleggen en te maken afspraken in het samenwerkingsverband.

De stuurgroep stelt dan ook voor in dit verband uit te gaan van verschillende scenario's in de op te stellen meerjarenbegrotingen.

5.3 Toekomstige risico's

De inventarisatie van de risico's die de toekomstige organisatie op financieel vlak loopt heeft de volgende resultaten opgeleverd.

- Er zijn geen personele fricties te onderkennen, er is geen sprake van rddf-plaatsingen bij Leerzaam en geen sociaal plan voor de praktijkscholen. Daar komt bij dat bij de Stichting Leerzaam 8% van het aantal in dienst zijnde FTE's tijdelijk is aangesteld en bij de praktijkscholen 10% van het aantal FTE's. Tegenvallende leerling-/bestedingsontwikkelingen kunnen derhalve in eerste instantie opgevangen worden door het niet verlengen van tijdelijke dienstverbanden.
- De Stichting Leerzaam kent een ziekteverzuimpercentage van 7,3% en de praktijkscholen 3,3%. Voor de Stichting Leerzaam geldt echter dat een groot gedeelte van dit risico is afgedekt door de aansluiting bij het Vervangingsfonds.
- Demografisch wordt een lichte teruggang van basisgeneratie in de regio West-Friesland verwacht.

- Naar verwachting wordt met ingang van 2015 ook de verantwoordelijkheid van het buitenonderhoud gedecentraliseerd naar de schoolbesturen waardoor de risico's op dit punt toenemen. Overigens zijn bij beide stichting voor de jaren tot en met 2018 op het terrein van het gebouwenonderhoud (conform de huidige verantwoordelijkheden) geen grote onderhoudswerken gepland.
- Er zijn geen meerjareninvesteringsbegrotingen voor de vervanging van leermiddelen en inventaris, er zijn op dit punt echter geen achterstanden en er worden dan ook op korte termijn geen grote investeringen verwacht.

Naar het oordeel van de stuurgroep zijn bovenstaande risico's geen belemmeringen om de bestuursoverdracht aan te gaan. De reservepositie van beide stichting is voldoende om mochten deze risico's zich voordoen, deze te kunnen opvangen.

6. Organisatie

De stuurgroep heeft zich in het bijzonder bezig gehouden met de inrichting van de toekomstige bestuurlijke organisatie. De voorstellen opgenomen in dit hoofdstuk vormen de basis voor de verdere inrichting van deze organisatie.

6.1 wijze van fuseren

Aangezien niet de gehele rechtspersonen, in casu de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland en de Stichting Leerzaam, met elkaar fuseren, maar alleen de praktijkscholen worden overgedragen van de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland aan de Stichting Leerzaam, is er maar één mogelijkheid om deze overdracht te realiseren en dat is op basis van artikel 50 van de Wet op het voortgezet onderwijs. Daarbij wordt er in dit geval dus geen nieuwe rechtspersoon opgericht. De Stichting Leerzaam wijzigt de grondslag van de scholen en wijzigt de statuten en op hetzelfde moment worden de praktijkscholen overgedragen aan de Stichting Leerzaam.

Conform artikel 50 van de Wet op het voortgezet onderwijs geschiedt de overdracht door een notariële akte, ook wel akte van bestuursoverdracht genaamd. In deze akte wordt bepaald dat de verkrijgende rechtspersoon, in dit geval de Stichting Leerzaam, in alle uit de wet voortvloeiende rechten en verplichtingen met betrekking tot de school treedt (alle verplichting, contracten, aanspraken gaan dus mee over). Tevens wordt bepaald dat de verkrijgende rechtspersoon het personeel in gelijke betrekking benoemt met ingang van de datum van overdracht. Voor de administratieve verwerking van de bestuursoverdracht is het raadzaam de akte minimaal twee maanden voor de beoogde datum van bestuursoverdracht te laten passeren.

6.2 scheiding bestuur en toezicht

Besturingsfilosofie

In de besturingsfilosofie komt tot uitdrukking op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan de aansturing van de Stichting en op basis van welke principes dit plaats vindt. Kern voor de stuurgroep bij de hierover gevoerde gesprekken is het uitgangspunt van professionaliteit van de medewerkers en de daarbij behorende autonomie. Geen onbegrensde autonomie overigens, maar autonomie binnen de vastgestelde kaders met het oog op het belang van de organisatie en in het bijzonder de opdracht en de doelstellingen van de organisatie.

Gelet op dit uitgangspunt zijn de volgende principes in het kader van de besturingsfilosofie gebruikt bij het opstellen van voorstellen over de inrichting van de aansturing van de organisatie:

- **Subsidiariteitsbeginsel.** "hogere" lagen in de organisatie moeten niet doen wat door "lagere" lagen kan worden afgehandeld.
- **Kaderstellend management.** Een "hogere" niveau in de organisatie stelt kaders vast voor "lagere" niveaus. Deze kaders dienen zo te zijn geformuleerd dat het management en de professionals, die deze kaders nader inhoud moeten geven, voldoende ruimte ervaren om de uitwerking en implementatie op een professionele manier ter hand te kunnen nemen.
- **Integraal management,** integrale verantwoordelijkheid van het management voor alle aspecten van de organisatie waarbij het belangrijk is onderwijs, personeel en financiën goed op elkaar af te stemmen. En waarbij het noodzakelijk is dat aan organisatorische eenheden op zodanige wijze bevoegdheden en middelen worden toebedeeld, dat deze eenheden hun taakstelling naar behoren kunnen uitvoeren.

Scheiding bestuur en toezicht

Naast de hiervoor genoemde besturingsfilosofie stelt sinds 2010 ook de wetgeving eisen aan de inrichting van de bestuurlijke organisatie. Sinds de invoering van de wet 'goed onderwijs, goed bestuur', stellen de WPO, WVO en de WEC namelijk als voorwaarde dat de functies van bestuur en intern toezicht binnen een schoolbestuur gescheiden zijn. Door het bestuur te onderscheiden van intern toezicht, wordt bereikt dat het schoolbestuur op basis van professionele deskundigheid de opdracht van de organisatie kan realiseren. Door daarnaast intern toezicht een eigen onafhankelijke plaats in de bestuurlijke organisatie te geven, wordt bereikt dat het bevoegd gezag niet te veel in zichzelf gekeerd raakt en er ten opzichte van het bestuur een tegenkracht bestaat. De wet spreekt over scheiding van functies van bestuur en intern toezicht. Daarmee wordt bedoeld op de activiteiten "besturen" (maken van beleidskeuzes, nemen van besluiten in het kader van beleid en beheer e.d.) en "toezien" (goedkeuren van strategisch beleid en majeure besluiten, beoordeling van het besturen e.d.). Deze functies zouden niet door dezelfde persoon/personen moeten worden uitgeoefend, echter de wet verplicht er niet per definitie toe dat de functies door verschillende organen van het bevoegd gezag uitgeoefend worden. De functiescheiding kan dan ook op verschillende manieren worden vormgegeven. In de wet worden de volgende onderscheiden: de organieke, de functionele en de feitelijke scheiding.

In het **raad van toezichtmodel** is sprake van een zogenaamde **organieke** scheiding: de functies van "besturen" en "toezien" worden statutair verdeeld over twee organen: een raad van toezicht en een professioneel bestuur (bestuurder, college van bestuur). Deze structuur is al langer gangbaar in het MBO en HBO en komt ook in toenemende mate voor bij de grotere instituten in het VO en het PO. Het bestuur wordt uitgeoefend door het College van Bestuur (CvB) en het toezicht wordt uitgeoefend door de Raad van Toezicht (RvT). Het CvB is fungeert in dat geval als bevoegd gezag van de stichting.

Bij de **functionele** scheiding worden de functies van binnen één orgaan uitgeoefend (het bestuur), maar statutair verdeeld over twee soorten functionarissen, veelal in de vorm van een **algemeen bestuur en dagelijks bestuur**. In het model met een bestuur of Raad van Beheer (RvB) wordt een functioneel onderscheid gemaakt tussen bestuursleden die de uitvoerende bestuursrol vervullen ('dagelijks bestuur') en bestuursleden die de rol van toezichthouder vervullen. De uitvoerende en de toezichthoudende bestuurders vormen samen één bestuur, ze zijn lid van hetzelfde orgaan (dit ter onderscheiding van het Raad van Toezicht model). Het bestuur treedt als collectief naar buiten op en kan ook als collectief aangesproken worden. Intern zijn de rollen echter wezenlijk verdeeld.

Het Raad van Beheer model kent twee varianten:

- a) de uitvoerende bestuursrol wordt vervuld door onbezoldigde bestuursleden;
- b) de uitvoerende bestuursrol wordt vervuld door bezoldigde bestuurders.

Ingeval van de **feitelijke** scheiding tussen "besturen" en "toezien" oefenen één of meer functionarissen (rector, centrale directie) taken en bevoegdheden die zijn overgedragen door het formele bestuur van de rechtspersoon (het stichtingsbestuur). Dit is binnen het VO en PO nog de meest voorkomende structuur. Deze structuur roept bij lezing van de wet soms enige verwarring op, doordat de functie van "intern toezicht" feitelijk wordt uitgeoefend door het orgaan met de titel stichtingsbestuur.

In het onderstaande schema zijn de mogelijke modellen weergegeven die - binnen het wettelijk kader van de 'Goed onderwijs, goed bestuur' en de code goed bestuur PO toegepast kunnen worden bij het scheiden van de bestuurlijke rol en de toezichthoudende rol.

	Organieke scheiding	Functionalscheiding	Factelijke scheiding
Model:	Raad van Toezicht	Raad van Beheer	Toezienend bestuur
Intern toezicht	Raad van Toezicht	Algemeen bestuur	Bestuur
Bestuur	College van Bestuur	Dagelijks bestuur/ directeur bestuurder	(Algemeen) directeur/directie
	Het bestuur is eindverantwoordelijk maar vervult een overwegend toezichthoudende rol. Behoudens een aantal majeure bevoegdheden zijn de bestuurlijke taken en bevoegdheden gedelegeerd of gemandateerd aan het management.	Binnen het bestuur is er een functieverdeling. Er zijn: - uitvoerende bestuurders (bijv. dagelijks bestuur), - niet-uitvoerende, toezichthoudende bestuurders. De uitvoerende bestuursrol kan ook vervuld worden door één of meer bezoldigde bestuurders.	De bezoldigde bestuurder(s) zijn eindverantwoordelijk. De Raad van Toezicht voert het intern toezicht uit.
Bestuur	Het bestuur kan in geval van delegatie instructies meegeven en delegaties terugnemen. Ingeval van mandatering kan het bestuur besluiten vernietigen en zelf deze bevoegdheden uitoefenen.	De uitvoerende en toezichthoudende bestuurders zijn collectief eindverantwoordelijk. De RvT heeft geen bestuursbevoegdheid.	De RvT heeft geen bestuursbevoegdheid.

Zowel de Stichting Leerzaam als de Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs West-Friesland werken op dit moment reeds volgens het Raad van Beheer-model met een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De directie maakt geen onderdeel uit van het dagelijks bestuur.

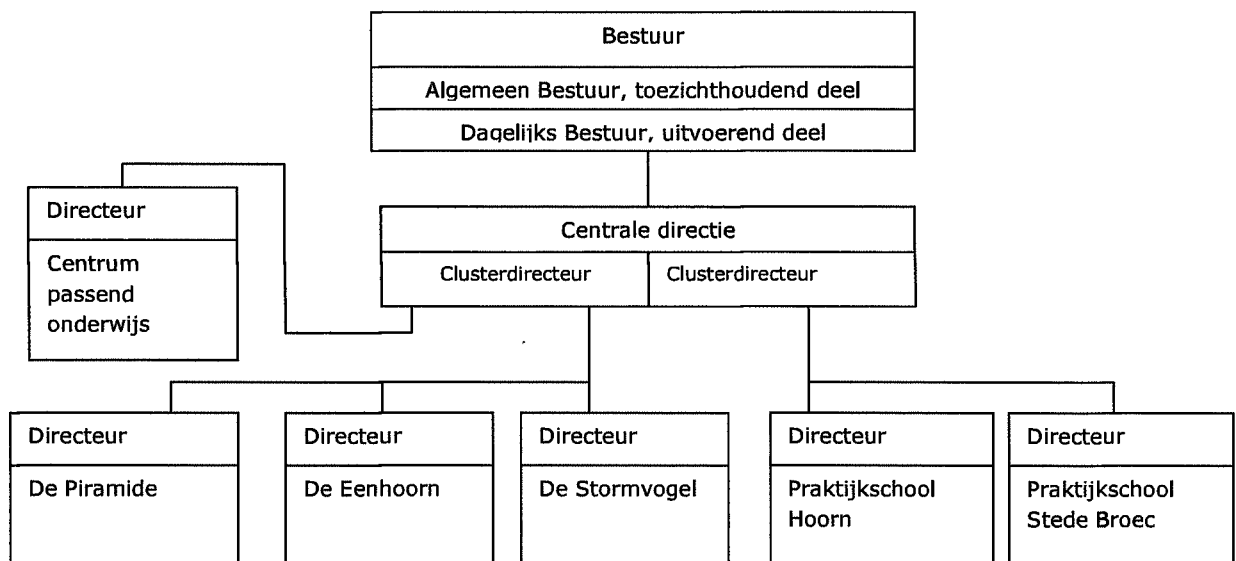
Vanuit de Stichting Leerzaam is aangegeven dat men graag wil vasthouden aan dit model aangezien men tevreden is over de werking daarvan, zeker in het licht van het feit dat het gaat om een relatief jonge organisatie die nog volop in ontwikkeling is. In de structuur van de Stichting Leerzaam legt het dagelijks bestuur veel bestuurlijke taken neer bij de directie, maar is daarnaast wel in staat te sparren en waar nodig de directie bestuurlijk/beleidsmatig te ondersteunen. Dit wordt als een belangrijk voordeel ervaren van het huidige model. Daarbij biedt dit model ook de mogelijkheid verder te groeien door in de toekomst bovenscholse directieleden deel uit te laten maken van het dagelijks bestuur c.q. het dagelijks bestuur te laten vormen. In de statuten opgenomen in bijlage 2 is het model algemeen bestuur – dagelijks bestuur verder uitgewerkt.

6.3 Inrichting managementstructuur

In de stuurgroep zijn diverse modellen aan de orde geweest voor de inrichting van het bovenscholse management. De stuurgroep stelt voor in de toekomst te gaan werken in een clustermodel. In dit model worden de directeuren uit één bepaald cluster aangestuurd door een clusterdirecteur. De clusterdirecteuren vormen tezamen de centrale directie, belast met de dagelijkse leiding van de stichting. Het bestuur kan zelf bepalen hoe ze de clusters wenst in te richten bijvoorbeeld aan de hand van schoolsoort of bijvoorbeeld aan de hand van de indeling van de samenwerkingsverbanden PO-VO. De stuurgroep stelt de variant met clusters voor gelet op de

diversiteit aan schoolsoorten binnen de stichting en de noodzakelijke specifieke kennis die nodig is om daarin effectief te kunnen handelen. Tevens zorgt een directie bestaande uit twee personen voor meer continuïteit (bijvoorbeeld ingeval van ziekte van één van de leden), voor het feit dat het bestuur voor haar informatie minder afhankelijk is van één persoon en voor mogelijkheden tot inhoudelijke specialisatie door een portefeuillevordering.

De stuurgroep wil pas in het kader van het uitwerken van het managementstatuut een keuze maken voor de concrete clusterindeling. Ervan uitgaand dat de indeling van de scholen over de huidige twee besturen bepalend zijn voor de indeling van de clusters, geeft bij wijze van voorbeeld, de toepassing van het raad van beheermodel in combinatie met het clustermodel het volgende beeld:

6.4 Concept statuten

In bijlage 2 bij deze rapportage zijn de concept statuten opgenomen zoals voorgesteld door de stuurgroep. Dit concept is gebaseerd op de huidige statuten van de Stichting Leerzaam. Gelet op de keuzes die worden voorgesteld in deze rapportage zijn deze statuten gewijzigd ten opzichte van de huidige statuten van de Stichting Leerzaam en wel op de volgende punten:

- de denominatie van de scholen van Leerzaam is gewijzigd;
- de toezichhoudende functie van de gemeenteraden is vervallen;
- de doelstellingen van het verzorgen van praktijkonderwijs zijn toegevoegd;
- het clustermodel v.w.b. de managementstructuur is ingevoegd.

Voor wat betreft de bestuurlijke inrichting is dus aangesloten bij de huidige inrichting van de Stichting Leerzaam, namelijk een AB/DB-model. Daarbij fungeert het DB als het bestuur van de stichting en heeft het DB voor een aantal majeure besluiten de goedkeuring nodig van het AB. In artikel 10 lid 7 zijn deze besluiten omschreven. De taakverdeling tussen DB en de centrale directie zal verder worden uitgewerkt en opgenomen in het managementstatuut.

6.5 inrichting medezeggenschap

Beide schoolbesturen hebben nu een inrichting van de medezeggenschap conform de Wet Medezeggenschap Scholen met een medezeggenschapsraad per school en een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. De lijn van de WMS is dat ook na een bestuurlijke fusie tussen PO/SO en VO er een GMR blijft bestaan voor het PO/SO gedeelte van het bestuur en voor het VO-gedeelte.

De stuurgroep stelt voor om na het afronding van het besluitvormingsproces een werkgroep vanuit de stuurgroep en aangevuld met vertegenwoordigers vanuit de beide GMR-en, een voorstel te formuleren voor de inrichting van de medezeggenschapsstructuur na de bestuursoverdracht.

7. Vervolgproces

7.1 Tijdpad bestuursoverdracht

Voor wat betreft het vervolg van het proces van bestuursoverdracht kan het volgende tijdpad worden geschetst.

Wanneer	Wat	Wie
Organisatie en bestuursoverdracht		
April-september 2013	Werkzaamheden stuurgroep en ingestelde projectgroepen	Stuurgroep
November 2013	Opleveren besluitvormingsdocument: <ul style="list-style-type: none"> - fusie-effectrapportage - resultaten werkzaamheden werkgroepen - voorstel inrichting nieuwe organisatie op hoofdlijnen - concept statuten 	Stuurgroep
Voor 1 december 2013	Voorgenomen besluit besturen	Beide Besturen
Voor 1 februari 2014	Advies en instemming GMR-en	GMR-en
November 2013 – februari 2014	Bepalen omvang, taken bemensing centrale directie Bepalen indeling clusters Aanpassen managementstatuut – bestuursreglement Opstellen inrichting en taakverdeling stafbureau/centraal bureau	Stuurgroep
December 2013 – maart 2014	Opstellen medezeggenschapsreglementen en – statuut	Werkgroep: bestaande uit leden stuurgroep en GMR-en
Voor 1 april 2014	Besluitvorming gemeenteraden	Gemeenteraden
Voor 1 april 2014	Verzoek Minister OCW omzetting scholen Leerzaam: van openbaar onderwijs naar bijzonder onderwijs	Bestuur Stichting Leerzaam
1 juni 2014	Notarieel verlijden akte van bestuursoverdracht/akte van statutenwijziging	Beide besturen
juni 2014	Bemensing algemeen bestuur – dagelijks bestuur	Beide besturen
1 augustus 2014	Beoogde datum omzetting denominatie en bestuursoverdracht	
Personeel		
Voor 1 januari 2014	Verzorgen van personeelsinformatie over gevolgen wijziging denominatie	Bestuur Stichting Leerzaam
Voor 1 juni 2014	Verzorgen personeelsinformatie over arbeidsrechtelijke gevolgen bestuursoverdracht; <ul style="list-style-type: none"> - geen ontslag; wel nieuwe akte van benoeming; - afrekenen opgebouwde aanspraken vakantiegeld/eindejaarsuitkering; 	Beide besturen

	- loonbelastingverklaring; - collectieve personeelsregelingen	
Augustus 2014	Uitreiken nieuwe akte van benoeming	Bestuur Leerzaam
Augustus 2014	Overdracht personeelsdossiers	Bestuur praktijkscholen
Vanaf 1 april 2014	Formuleren gezamenlijk personeelsbeleid	Bestuur Leerzaam
Financieel/materieel		
December 2013 – augustus 2014	Inventarisatie, opzeggen, overschrijven contractuele verplichtingen Overschrijven verzekeringen Wijzigen contract arbodienst	Beide besturen
Na 1 juni 2014	Regelen tekenbevoegdheid	Bestuur Leerzaam
Na 1 juni 2014	Regelen BRIN-mutatie, aansluitnummers ABP, fiscus (en oude opheffen) UWV	Administratiekantoren
Na 1 juni 2014	Akte van overdracht toezenden aan DUO/OC&W	Administratiekantoren
Na 1 juni 2014	Melden bestuursoverdracht, factuuradres, secretariaatsadres aan: - Vaste leveranciers; - Nutsvoorzieningen; - Werkgeversvereniging; - Onderwijsbegeleidingsdienst; - Gemeenten; - Overige schoolbesturen binnen de regio	Beide besturen
Na 1 augustus 2014	Opstellen tussentijdse jaarrekening met eindbalans c.q. overdrachtsbalans	Bestuur praktijkscholen
Na 1 augustus 2014	Overdracht financiële stukken	Bestuur praktijkscholen

Bestuurlijke ontvlechting PRO scholen

Inleiding

Het bestuur van het SWV, tevens bevoegd gezag van de scholen voor praktijkonderwijs, heeft een commissie, bestaande uit de heren Sluis en 't Hooft, opdracht gegeven om de mogelijkheden voor de bestuurlijke ontvlechting te verkennen en een advies te formuleren op basis waarvan het bestuur een besluit kan nemen.

Voorafgaande aan de gesprekken met betrokken partijen heeft de commissie kennis genomen van een notitie vanuit het management van de PRO scholen. Als uitgangspunten bij de gesprekken zijn in ieder geval de volgende zaken aan de orde geweest:

- De scholen voor praktijkonderwijs moeten financieel en organisatorisch onafhankelijk kunnen werken.
- De eigenheid van het praktijkonderwijs en de beleidsvrijheid moet worden erkend
- De continuïteit van het praktijkonderwijs moet worden gewaarborgd.

De commissie heeft zich gericht op de volgende 4 scenario's:

1. Handhaven huidige situatie
2. Bestuurlijk onderdak bij het Clusius College
3. Bestuurlijk onderdak bij de stichting Leerzaam
4. Nieuw op te richten, zelfstandig bestuur

Naar aanleiding van de gesprekken die gevoerd zijn heeft de commissie geconcludeerd dat de scenario's 2 t/m 4 alle drie interessant zijn.

In deze notitie geeft de commissie argumenten om scenario 1 als onwenselijk te bestempelen. Vervolgens wordt de keus tussen de andere scenario's onderbouwd door van de overige drie opties de onderlinge verschillen te beschrijven.

Scenario 1

Het voordeel van de huidige situatie is de borging van het gezamenlijke belang en verantwoordelijkheid met betrekking tot het in stand houden van het praktijkonderwijs in West Friesland. Een belangrijk nadeel ten opzichte van de andere drie scenario's is dat het "eigenaarschap" van de belangen van het PRO niet specifiek is belegd bij één partner van het samenwerkingsverband. Het management van de PRO scholen kan geen beroep doen op een bovenschoolse organisatie en de financiën zijn verweven met het SWV en een momenteel verlieslijdend OPDC.

Bovenstaande onderbouwt volgens de commissie een eerder besluit van het AB om de scholen voor PRO te ontvlechten uit de huidige situatie.

Scenario 2, 3 en 4

Een belangrijk voordeel bij deze scenario's is dat de verantwoordelijkheid met betrekking tot in stand houden PRO voorziening bij 1 partij komt te liggen. Deze partij is "eigenaar" van de belangen van het PRO in het SWV.

PRO belangen

Bij het Clusius College is er een risico op discrepantie tussen VMBO (regulier onderwijs) en PRO belangen, als straks de keus gemaakt moet worden tussen inzet op ondersteuningsmiddelen in het regulier onderwijs of de speciaal onderwijs voorziening(en).

Dit risico is bij Leerzaam een stuk minder omdat die stichting ook een onderwijsvoorziening in stand houdt die straks qua bekostiging afhankelijk is van de ondersteuningsmiddelen van het SWV. Daarbij

komt dat dit een bestuur is dat gericht is op ondersteuning van leerlingen in speciale voorzieningen en regulier onderwijs.

Bij een zelfstandig bestuur is uiteraard geen sprake van mogelijk tegenstrijdige belangen maar is de kwaliteit van de vertegenwoordiging sterk afhankelijk van te werven bestuursleden.

Bovenschoolse expertise

Het Clusius College en Leerzaam hebben beide als voordeel dat er bovenschoolse expertise aanwezig is om te participeren in een groter geheel.

Deze expertise is bij een zelfstandig bestuur niet vanzelfsprekend

Verwantschap

Het Clusius College heeft als belangrijk voordeel dat er verwantschap is op het gebied van de relatie met de arbeidsmarkt.

Bij Leerzaam is hier ook sprake van maar dan met name op het gebied van plaatsen van leerlingen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het VSO-ZMLK van Leerzaam heeft al arrangementen met PRO.

Bij een zelfstandig bestuur is dat niet aan de orde. Mogelijkerwijs moet dat gezocht worden in de "rekrutering" van bestuursleden met maatschappelijke relevante functies op aanpalende terreinen.

CAO

Het Clusius College voert de CAO BVE.

Leerzaam de cao PO.

In het PRO wordt de CAO VO gevoerd.

Zowel Clusius als Leerzaam geeft aan geen problemen te hebben met het voeren van twee cao's bij mogelijke overdracht van de PRO scholen.

Een zelfstandig bestuur voert vanzelfsprekend de cao VO.

Denominatie

Het Clusius College heeft de algemeen bijzonder signatuur, net als de PRO scholen. Leerzaam is openbaar en is bereid zich, bij toetreding van de PRO scholen om te vormen tot een samenwerkingsbestuur.

Bij een zelfstandig bestuur blijft de algemeen bijzondere status vanzelfsprekend gehandhaafd.

Positie in de organisatie

Het Clusius College heeft VMBO en MBO vestigingen over de hele provincie. In geen enkele andere plaats maakt PRO deel uit van het Clusius College. Het PRO- WF wordt ingebed in de bestaande overlegstructuur van de managementraad. Verantwoordings- en kwaliteitssystematiek is goed belegd middels kaderbrief en vestigingsactiviteitenplan.

Voortgang wordt actief gevolgd vanuit het CvB.

Het Dagelijks Bestuur van stichting Leerzaam bestaat uit 2 bestuursleden. De algemeen directeur is aanwezig bij de DB vergaderingen als adviseur. Bij toetreding van de scholen voor PRO zal een directeur PRO ook toetreden als adviseur voor het DB.

Bij een zelfstandig bestuur is (nog) geen bovenschoolse organisatie. De ambitie van de directeuren is om in het bestuur te participeren als "directeur/bestuurder".

Overhead

Het Clusius College heeft een tweehoofdig college van bestuur en een centraal bureau met een afdeling personeelszaken, financiën, ICT en onderwijs & kwaliteit.

Stichting Leerzaam kent een kleine bovenschoolse organisatie (2%). Deze bestaat uit een algemeen directeur en 1,2 FTE ondersteuning directie op het gebied van personeel, financiën en beleid.

Een zelfstandig bestuur kent vooralsnog geen overheadkosten.

Financiële positie

Het Clusius College is een financieel gezonde organisatie. Het BRIN nummer is grondslag van de bekostiging. Binnen het Clusius College wordt gewerkt met een duidelijke en inzichtelijke systematiek met goede financiële rapportages. Afschrijvingskosten, ICT en inzet centraal bureau worden centraal bekostigd.

Stichting Leerzaam is financieel gezond. Het BRIN nummer is de bekostigingsgrondslag in de organisatie. De bovenschoolse organisatie werkt voor de huidige organisatie en wordt vandaaruit

bekostigd.. Bij toetreding van het PRO zal in overleg met de scholen worden bekeken welke zaken er bovenscholse en efficiënt met elkaar gedeeld kunnen en/of moeten worden.
Een zelfstandig bestuur start met een hoog weerstandsvermogen.

	<u>Clusius College</u>	<u>Leerzaam</u>	<u>Zelfstandig bestuur</u>
PRO belangen	±	+	+
Bovenschoolse Expertise	+	+	-
Verwantschap	+	++	-
CAO	+	+	++
Denominatie	+	±	+
Positie in de organisatie	±	++	+
Overhead	±	++	++
Financiële positie	+	+	++

Opgeteld: -=0, ±= 1, +=2, ++=3 punten

	<u>Clusius College</u>	<u>Leerzaam</u>	<u>Zelfstandig bestuur</u>
PRO belangen	1	2	2
Bovenschoolse Expertise	2	2	0
Verwantschap	2	3	0
CAO	2	2	3
Denominatie	2	2	2
Positie in de organisatie	2	3	2
Overhead	2	3	3
Financiële positie	2	2	3
Totaal	15	19	15

Gevraagd besluit

Op basis van bovenstaande argumenten stelt de commissie voor om het bevoegd gezag van de scholen voor praktijkonderwijs over te dragen aan het bestuur van Leerzaam.

Vervolgtraject

Het DB en het bestuur van Leerzaam zullen hiervoor een gezamenlijk traject, inclusief het bijbehorend MR-traject, opstarten en op basis daarvan bepalen op welke datum een en ander geëffectueerd kan worden. Een intentieverklaring hiertoe ligt in beide besturen voor.

Zodra de MR-en positief hebben geadviseerd dan wel ingestemd, wordt het bestuur van Leerzaam, vooruitlopend op effectuering, vertegenwoordiger van het PRO in het nieuwe SWV.

